

Remissyttrande

Datum 2022-10-18

Diarienummer RS 2022-03087

Ert diarienummer U2022/01572

u.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar över betänkandet En modell för att mäta och belöna progression inom sfi (SOU 2022:17)

Västra Götalandsregionen överlämnar härvid sina synpunkter på betänkandet En modell för att mäta och belöna progression inom sfi (SOU 2022:17).

Västra Götalandsregionen är huvudman för sex folkhögskolor och bedriver utbildning med betygsrätt för sfi. Yttrandet fokuserar på vilka konsekvenser utredningens förslag rörande progressionstest kan få för sfi-elevens inläring inom folkhögskolan.

Folkhögskolan – en del av ett bredare utbud av sfi-verksamheter inom Västra Götaland

Som en del av ökad variation och möjlighet till ett brett utbud kan den enskilde sfi-deltagaren enligt Skollagen välja att studera sfi på en folkhögskola med betygsrätt (Skollag 2010:800, 24 kap 11§).

Utredaren menar att digitala progressionstest skall stimulera sfi-anordnaren till ökad genomströmningen inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi). Resultatet efter testet visar aktuell nivå hos den enskilde här och nu och som vid godkänt resultat skulle generera en ekonomisk ersättning till anordnaren.

Att bara delges ett godkänt eller icke godkänt resultat utifrån en uppsatt poängsumma ligger inte i linje med folkhögskolans grundläggande syn på pedagogik och skulle till och med vara kontraproduktivt för en djupare och bredare inläring. Den för folkhögskolan så viktiga grupprocessen och det ständigt pågående formativa samtalet mellan deltagare och lärare skulle påverkas negativt. Den formativa bedömningen handlar om att läraren löpande återkopplar elevens progression genom kommentarer så att reflektion och förståelse för inläring uppstår i mötet mellan elev och lärare. Möjligheten för läraren att ge eleven en formativ återkoppling skulle till följd av utredningens föreslagna åtgärder till viss del reduceras till en summativ bedömning utifrån ett godkänt eller icke godkänt resultat som rättats centralt vilket inte ger undervisande lärare hela bilden. För att kunna ta nästa steg i sin språkutveckling är det viktigt för den enskilde eleven att förstå sin egen progression.

Validitet

En väl genomförd formativ bedömning innefattar alla fem kunskapsområdena som behöver erövrats enligt utbildningens syfte och mål. När det gäller det

föreslagna digitala progressionstestet är det svårt att se huruvida alla fem färdigheterna sammantaget kommer att speglas i resultatet. Nivån på den digitala kompetensen hos den enskilde kommer att vara avgörande för att eleven ska kunna göra sig själv rättvis under progressionstest, vilket även gör att frågor kring validitet uppstår.

Hämmande för variation och utveckling

En förbättrad digital kompetens är naturligtvis bra i sig, men får liksom utredaren också konstaterar, inte ske på bekostnad av att andra viktiga moment som då får stå tillbaka allt för mycket om fokus och tid läggs på att träna inför kommande frågor på testet. Risken för inlåsningseffekter i klassrummet där man fokuserar på inläring för att klara kommande progressionstest begränsar sfi-undervisningen till klassrummet och datorskärmerna – i synnerhet för elever på studieväg 1 och 2. Under tidigare år har sfi-undervisningen till stora delar bestått av just klassrumsundervisning. Idag kombineras klassrumsundervisningen med en rad olika motivationshöjande och språkberikande insatser, vilket utredningen också tar upp. Det kan vara kombinationsutbildningar där yrkesstudier integreras med sfi. Det kan vara förberedande jobbspår där delar av lärandet kan ske på en arbetsplats etc. Det handlar om att hitta den inre drivkraften hos den sfi-elev som kanske saknar både motivation och studievana.

Att ekonomisk stimulans är positivt är utredarens utgångspunkt, vilket tyvärr gjort att utredningen pekar på en allt för fragmentarisk åtgärd som inte tar inte hänsyn till komplexiteten inom folkhögskolans pedagogiska upplägg för svenska för invandrare.

Slutsatsen från Västra Götalandsregionen är att ekonomisk stimulans i enlighet med betänkandet om sfi-peng inte bedöms vara rätt åtgärd och skulle till och med kunna vara kontraproduktivt för såväl lärare som elev.

Regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Johnny Magnusson
Regionstyrelsens ordförande

Håkan Sandahl
Regiondirektör